

Scrisoarea lui D. Iamandi către Samson Bodnărescu

Pe 23 august 1874, Titu Maiorescu făcea propunerea către Consiliul de Miniștri pentru numirea lui M. Eminescu în postul vacant de bibliotecar la Biblioteca Centrală din Iași. Urma, după alte proceduri, Ordinul Ministerului Cultelor și al Instrucțiunii Publice către rectorul Universității din Iași, prin care Eminescu era numit, „cu începere de la 1 septembrie viitor”, bibliotecar, „în locul d-lui Samson Bodnărescu, trecut în alt post” (Gh. Ungurenu, *Eminescu în documente de familie*, București, 1977, p. 290). Samson Bodnărescu – bun prieten cu Eminescu, care îl va găzdui o perioadă în locuința sa – era numit director al Școlii Normale „Vasile Lupu” din Iași.

După aproape un an de activitate la bibliotecă, pe 1 iulie 1875, Eminescu trecea și el pe alt post – cel de revizor școlar pentru județul Iași și Vaslui și încheia un proces-verbal, între el și noul director al Bibliotecii Centrale din Iași, Dimitrie Petrino, prin care se consemnau cele găsite, „cercetînd averea Bibliotecii” și se preciza: „Toată această avere a bibliotecii se află regulat dispusă într-un local, cuprinzînd cinci saloane” (Gh. Ungureanu, p. 308).

La câteva luni, prim-procurorul Tribunalului județului Iași aducea la cunoștința Ministerului Instrucției Publice și al Cultelor: „Prin rechizitorul nostru nr. 6222, din 20 octombrie curent, s-a dat în judecată pe d. Mihai Eminescu, fost bibliotecar Bibliotecii Centrale din Iassy, pentru faptul prevăzut de art. 204 c.p.” (Gh. Ungureanu, p. 369). Raportul cu nr. 29, care a servit de pornire pentru constituirea rechizitoriului, fusese redactat de Dimitrie Petrino și îl viza atât pe Eminescu (bibliotecar în perioada 23.08.1874 – 2.07.1875), cât și pe Bodnărescu (bibliotecar în perioada noiembrie 1870 – august 1874). Negăsind nici un indiciu pentru acuzare, judecătorul de instrucție al Tribunalului Iași, Stoica, clasează ca nefondată acțiunea pe data de 17 decembrie 1876. (Istoria Gheorghe Eminovici – Eufrosinia Petrino, de la care căminarul cumpăra Ipoteștii, fiind forțat, de fratele acesteia – Constantin Hurmuzachi, să plătească întreaga sumă înainte de termenul stabilit, se repeta, într-un alt mod și din alte motive, prin Mihai Eminescu – Dimitrie Petrino, fiul Eufrosiniei Petrino (Hurmuzachi).)

Eminescu, vizat direct în proces, aflase despre clasarea dosarului înaintea lui Samson Bodnărescu, pe care îl și înștiințează despre încheierea „afacerii cu biblioteca”. În confirmare e și scrisoarea, din 26 ianuarie 1877, pe care Dimitrie Iamandi, bun prieten cu Bodnărescu, cu frații Xenopol și Negruzzi, „fost și el stipendist al Junimii” (A.Z.N. Pop, *Noi contribuții documentare la biografia lui Mihai Eminescu*, București, 1969, p. 172), i-o trimite acestuia. În aceeași scrisoare D. Iamandi amintește despre *Lăpușneanu*, la care lucra Bodnărescu.

„Lăpușneanu-Vodă”, tragedie în cinci acte de S. Bodnărescu avea să fie publicată în „Convorbiri literare”, începînd cu 1 noiembrie 1878: actul I – nr. 8; actul II – nr. 9; actul III – nr. 10; actul IV – nr. 11; actul V – nr. 12.

Ala Sainenco,
Memorialul Ipotești

Prinți Samson,

Dupa cum s'au scris in scrisoarea
 aparuta cu libertatea s'au scris
 out, adica se supat. Cind s'au
 scribit pe D. Samson nu au put
 un scris de la postu la din
 tine ca sa mergi sa scrie
 o adresa aplicata; cind m'am
 dus la postu era Prinț Samson
 inapoi la Bucuresti, iar prin
 tinau sta in Bucuresti, atunc
 vedea o luna fara sa se poa
 ostenech sa se poa sa scrie adresa

de la postu. - In ura ceas sa
 nu se indiguimide tan, iar
 nu poate sa se scrie una bine
 fiind ca nu se poa sa scrie de la
 cartea de cartiere, atunc s'au
 si fost adresa prin boala,
 sau sau prin postu din
 adresa la cartea la Marodan
 ca sa scrie de la ministere
 si mai ales la ministere de
 culta, ce ar pute sa scrie
 o adresa. - In ura ceas
 s'au mai repetat nu s'au mai put
 scrie sau sa scrie, mai ales

acum cind s'au scrie facta din
 scrierilor pe de la sa se scrie
 Lipoveanu care s'au scrie la
 Prinț D. Samson. Nu mai in
 sunt mult sau nu s'au scrie
 misteriale sau aplicate. -
 Cu mai un putina scrierilor
 scrierilor de Prinț. Scrie la
 saluta. - Scrie, am spus
 si mai mult, ca sa scrie pe
 linga Samson si s'au scrie
 put scrie. Am rugat si pe
 Prinț si pe Prinț, s'au scrie
 scrierilor de Prinț
 Al tau amic
 Samson
 1877.

„Dragă Samson,

După cum ți au scris Eminescu afacerea cu biblioteca s’au terminat, adică a scăpat (?). Când l’am întâlnit pe Eminescu mi-au dat un avis de la poștă cătră tine ca să mergi să cei o adresă afiliată; când m’am dus la poștă era deja trimesū înapoi la București, căci prietenul tău Eminescu ținuse avisul o lună fără ca să-și dea osteneala să se ducă să iia (?) adresa de la poștă. În ori ce cas nu-ți închipui nimic rău, căci nu poate să fie decât ceva bine, fiind că dac’ar fi ceva de la curtea de conturi, atunci ar fi fost adresat prin tribunal, ci nu prin poștă direct. Adresează-te îndată la Maiorescu, ca să cerceteze pe la minister și mai ales pe la ministeru de culte, ce ar pute să conțină acea adresă. – În ori-ce cas îți mai repetesū nu-ți mai face sînge rău degeaba, mai ales acum când îți trebui toată liniștea sufletească posibilă ca să scrii pe Lăpușneanu, care-i pentru viitorul tău de milioane de ori mai important decât zece mii de adrese ministeriale. [Indescifrabil]

Eu mai am puțină întîrziere aice. Suntemū toți bini. Toți te salută. – Apropos, am spus la mai mulți ca să stăruască pe lîngă Jacques să-ți publice numai decât poesiele. Am rugat și pe Georges și pe Eliza soră sa.

Te îmbrăçoșază

Al tău amic

D. Iamandi

Iași 26 Ianuariu

1877”

Text transcris de Mihaela Anițului,
Memorialul Ipotești

Transcrierea reproduce ortografia documentului original.